

Bedorven schoonheid bij Rotterdam

Wat er nog te redden is

Onder den titel „Verworven en bedorven schoonheid bij Rotterdam” wijdt dr. W. C. Klein in de Toeristen-Kampioen, orgaan van den A.N.W.B., een beschouwing aan indrukken, die hij heeft opgedaan bij een bezoek aan de omgeving van onze stad. Speciaal schrijft hij over drie dingen: 1e over den Kralingscheplas met de veel-belovende, hoe langer hoe mooier wordende aanplantingen van bosch eromheen; 2e over het bederf van de schoonheid van het oorspronkelijk zoo mooie landschap langs den ouden 's Gravenweg door lintbebouwing en kasbedrijven alsmede door volkstuintjes en ook door den spoorweg Rotterdam—Gouda; en 3e over de Rotte met haar bedorven zuidelijke deel en haar nog te redden noordelijke helft, tusschen Oud-Verlaet en den spoorweg Den Haag—Gouda.

De schrijver laat vele klachten hooren, wanneer hij het heeft over de ontsieringen aan beide zijden van den 's Gravenweg, die slechts op enkele punten nog een gaaf beeld vertoont; en een deel van de Rotte noemt hij „reeds grondig bedorven”. „Als men het fietspad op den oostelijken oever volgt, dat reeds bij het zuideinde van den Hillegersbergschen plas begint, ziet men tot het plaatsje Oud-Verlaet telkens leelijke lintbebouwing op de Rotterdammen. De huizen nemen al het uitzicht weg. In den aanvang is zulks niet erg, want dikwijls liggen er toch slechts kassen achter. Maar overigens zijn hier alle voorwaarden aanwezig voor imponerende vergezichten”. Met enthousiasme schrijft dr. Klein vervolgens over het uitzicht voorbij Oud-Verlaet, doch „men fietst er zoo oncomfortabel, dat dit wel de reden moet zijn voor 't geringe bezoek van deze mooie streek door de Rotterdammers... Wie niet egoïst alles voor zichzelf wil behouden, moet eigenlijk wenschen, dat het hier zou wemelen van Rotterdammers”.

Met leedwezen constateert schr., dat het aantal molens nabij de prachtige Rotterdammeren vroeger (voor 1905 nog) zeventien bedroeg. „Wat de latere bewoners er hebben gewrocht, pleit niet voor hun goeden smaak. Bij de zuidpunt van het zuidelijke meer staan n.l. tientallen kampeerhuisjes. Men had ze zonder veel moeite bij elkander kunnen zetten en met een mooie dikke rij wilgen kunnen omgeven. De toerist zou deze leelijke krotjes dan niet eens hebben opgemerkt. Tusschen de meren staat een mooie molen bij Nieuw-Verlaet. Het kwaad van de plashuisjes steekt hier, hoewel nog zeer bescheiden, zijn leelijken kop op en een stuk of vier smakeloze getimmerden zijn reeds verzezen. Op den oostelijken oever van den noordelijken plas is een meer dan afschuwelijk houten badhuis in kubistischen stijl gebouwd”.

Schr heeft vernomen, dat de gemeente Zevenhuizen aan het instituut „Stad en Landschap van Zuid-Holland” opdracht heeft gegeven om een uitbreidingsplan samen te stellen. Men wil het nu zoo regelen dat een verdere plashuisjes verschijnen en de watersportinrichtingen worden voortaan alleen geduld op een klein gebied bij de zuidpunt der meren. Men is er echter niet toe gekomen nu ook te bepalen, dat glascultuur niet toegestaan wordt binnen een afstand van 2 à 3 km. van de meren. Voor het overige heeft men, als is dit niet in het financieele belang van deze kleine gemeente, op loffelijken wijze een algemeen bouwverbod voor de meeroevers ingesteld. Met uitzondering van de kassen, die toegelaten blijven, zullen dus gewone huizen en fabrieken dit prachtige landschap niet meer kunnen bedorven. Deze kleine rest is het eenige, wat de zeer groote Rotterdamse agglomeratie over heeft aan zuiver landschapschoon in directe nabijheid. Een kasverbod zou dus niet misplaatst zijn.

Op den westelijken oever, aldus gaat dr. Klein voort ziet men duidelijk de gevolgen van een minder goed beleid. Hier stonden eens nabij het zuideijke meer vier mooie watermolens, doch zij zijn alle ver-

Tusschen de meren een molen.

(Foto's R.N.-Scholte)

dwenen. In hun plaats kwam de houtzagerij met het stercoetiepe zaagdak. Voorts zijn hier en daar huisjes gebouwd in schreeuwende kleuren of opvallend wit geschilderd.

Tenslotte schrijft dr. Klein: „Het zou niet veel geld behoeven te kosten om de Rotte van de spoorlijn tot op eenigen afstand bezuiden de meren weer in den ouden staat te brengen. Daarvoor zou een tiental houten huisjes moeten worden afgebroken en een twintigtal met wilgen e.d. boomen moeten worden omplant. De fabriek en het leelijke badhuis moet men ook afschermen met boomen of met een klimplant bedekken. Dergelijke uitgaven zullen echter door de gemeenten Bleswijk en Zevenhuizen niet kunnen worden gedragen. Dit zou ook niet billijk zijn. De schoonheid van dit polderwater is een recreatiebelang voor drievierden van de inwoners van Zuid-Holland en met name voor de groote steden Den Haag, Delft, Rotterdam en Gouda. De kosten dienen dus door deze steden en door de provincie te worden gedragen, terwijl men voor een klein deel zeer wel het Rijk zou kunnen aanspreken”.